

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

«ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ»

збірник статей

**XII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ:
«МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: НАУКОВІ ДИСКУСІЇ»**

«TIME OF ART EDUCATION»

collection of articles

**XII ALL-UKRAINIAN
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
«ART EDUCATION: SCIENTIFIC DISCUSSIONS»**

24 березня 2023 р., Харків, Україна

March, 24, 2023, Kharkiv, Ukraine

УДК 37.032

Редакційна колегія:

Соколова А. В. – в. о. зав. кафедри музичного мистецтва, докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Фомін В. В. – декан факультету мистецтв, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Юр'єва К. А. – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Беземчук Л. В. – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Васильєва О. В. – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Данилюк М. М. – доктор філософії, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Донченко Л. І. – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Ткаченко М. О. – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Бурма Г. В. – кандидатка наук, доцентка, старша лаборантка кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Протокол №4 від 19.04.2023 р.

У збірнику статей представлені матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мистецька освіта: наукові дискусії». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Час мистецької освіти «Мистецька освіта: наукові дискусії»: зб. статей XII Всеукраїнської наук.-практ. конф., (24 березня 2023) / заг. ред. А. В. Соколової. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023, 151 с.

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

- розробити серію навчальних шкільних плакатів за допомогою сучасних графічних редакторів.

Список використаних джерел

1. Бережна М.І., Кот Н.О. Функціонально-естетичні особливості шкільного плакату. *Молодий вчений*, 2015. № 5. С. 36-39.
2. Колотій А.В. Формування професійної компетентності майбутніх вчителів інформатики за допомогою інтерактивних плакатів. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*, 2019. №2. С. 45-58.
3. Huang S.H., Chen C.C. The design of Educational Posters for Children. An Empirical study of Visual Information Processing. *Journal of Educational Technology & Society*, 2014. №17. P. 197-208.
4. Інформаційний дизайн. Retrieved from https://www.wikiwand.com/uk/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD (дата звернення: 4.03.2023)
5. Особливості сприйняття візуальної інформації. Retrieved from <https://pyrogiv.kiev.ua/shho-take-spriynyattya-informaci%D1%97/> (дата звернення: 4.03.2023)
6. Сервіси для створення інтерактивних плакатів: наочність нового покоління. Retrieved from <https://naurok.com.ua/post/servisi-dlya-stvorennya-interaktivnih-plakativ-naochnist-novogo-pokolinnya> (дата звернення: 7.03.2023)

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ ІЛЮСТРАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПІВ В ДИЗАЙНІ

Катруха В. Ю.

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету мистецтв, 53М групи
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

Наукова керівниця – викладачка кафедри дизайну Тининика А. С.

Анотація: У статті розглянуто підходи до створення ілюстрацій, композиційні норми. Досліджуються прийоми створення та основні етапи в роботі задля гармонійного та чіткого сприйняття глядачем.

Ключові слова: ілюстрація, композиція, аналіз, актуальність.

Annotation: The article discusses approaches to creating illustrations,

compositional norms. The methods of creation and the main stages in the work are studied for a harmonious and clear perception by the viewer.

Keywords: *illustration, composition, analysis, relevance.*

Постановка проблеми та її актуальність. У різні періоди часу використовувалися певні методи ілюстрації, які були актуальні в ті чи інші часи. З появою новітніх технологій, ілюстрація набула нового рівня, її стало робити зручніше та ефектніше. Завдяки технологіям розширився спектр можливостей створення ілюстрацій. Це стало основою для успішної діяльності дизайнера. На жаль, композиція, колір, підбраний стиль та метод створення ілюстрації не завжди використовуються доречно. Зазвичай все однотипне. Важливим питанням є трансформація у цій галузі, використання нових ідей і трендів, гармонійне створення та залучення активної аудиторії. Для вирішення цього питання важливо обрати стилістику з урахуванням цільової аудиторії, враховуючи композицію, колір, стиль ілюстрації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На даний час є достатня кількість наукових праць, книг, публікацій [1;2;3] з теми ілюстрації в дизайні. В них висвітлюються питання застосування нових підходів до розробки дизайнерських ілюстрацій в умовах технічного прогресу.

З проведенням різних досліджень було виявлено наступне [4]: ілюстрована реклама на 74% привертає увагу покупця, а текстова лише на 44%. Також спостерігається підвищення запам'ятованості на 70% завдяки ілюстраціям. Художник О. Верейський зазначає, що ілюстрація повинна бути художньою, в ній повинна бути виражена ідея, знайдені композиційні рішення, збережена цілісність роботи [5, с. 70].

Дослідження проблем та досягнень в галузі ілюстрації та дизайну також можна чітко прослідкувати в роботі О. Пушкар, Т. Андрющенко [1]. Вони охоплюють у собі стилістичні принципи та розвиток ілюстрації за весь період розвитку людства.

Багато науковців вивчають особливості композиції та сприйняття її у суспільстві, зокрема, Г. Гребенюк у своїй роботі [2] проаналізував тонкощі створення ілюстрованих робіт з акцентом на композицію. Не залишаються без уваги нові методи ілюстрації, їх активно аналізують та застосовують Г. Новік, П. Земцова [7]. Аналіз їх праць показав, що вони висвітлювали вплив загальних трендів в галузі ілюстрації на споживача.

Незважаючи на це, при розробці ілюстрації надається мало уваги індивідуальності, креативу та обов'язковому дотриманню принципів дизайну. В зв'язку з цим наше дослідження вважається актуальним та своєчасним.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та практичне висвітлення основних підходів до розробки ілюстрації з урахуванням принципів в дизайні.

Виклад основного матеріалу. Поняття ілюстрація в широкому сенсі це зображення, яке доповнює словесну інформацію і наочно роз'яснює її. Сьогодні важко уявити собі будь-яке видання без ілюстрацій. Ілюстрації зустрічаються скрізь: на листівках, у газетних і журнальних оголошеннях, на сайтах та проспектах. Сучасна наука переконливо говорить про те, що зображення полегшує сприйняття пов'язаної з ними інформації [1, с. 6].

Є три основні функції ілюстрації: інформаційна (подача інформації з найлегшим сприйняттям), емоційно-психологічна (характеристика видання: гарнітура, шрифт, якість паперу), естетична (гармонійне поєднання тексту та малюнку) [3].

При створенні ілюстрації дизайнер повинен враховувати безліч нюансів, технічних аспектів. Головна задача задовольнити потреби людей, ефективно висвітлити поставлені задачі. При цьому індивідуальність роботи має велику перевагу. Тому саме процес формування ілюстрації вкрай важливий. За цими принципами дизайнер спілкується зі споживачем [7].

Робота з ілюстраціями має низку аспектів, які буде доречно виділити:

1) Аналіз цільової аудиторії. При роботі з ілюстраціями перш за все потрібне чітке розуміння для кого вона, які задачі повинна виконати, оскільки ілюстрації використовуються в багатьох галузях та виконують різні потреби.

2) Підбір стилю. За всю історію ілюстрації з'явилося досить багато стилів. Це дає змогу більш доречно та гармонійно відтворити роботу. Також це надає змогу міксувати та створювати щось нове та цікаве. Особливу увагу приділяють тенденціям в ілюстрації та дизайні [7].

3) Методи виконання. Великий спектр можливостей представлений на даному етапі розвитку ілюстрації, від ручної графіки до цифрової. Можливе використання різних матеріалів: акварель, гуаш, пастель, акрил, олівець, ручка, маркери, змішані техніки. Також можливе відтворення в різних цифрових програмах, як в векторних так і в растрових: Adobe Illustrator, CorelDRAW, Autodesk SketchBook Pro, TwistedBrush Pro Studio, Adobe Photoshop. В даний час багато ілюстраторів використовують графічні планшети, екрани, це дуже спрощує роботу [1, с. 73-82].

4) Врахування композиційних норм. У кожній ілюстрації повинна дотримуватись композиція. Це основне правило будь-якої дизайнерської роботи. Композиція дозволяє якомога краще донести сенс роботи до глядача [2, с 5].

5) Робота з кольором. Розуміння кольору, психології сприйняття має великий потенціал впливу, це дає змогу правильно застосовувати колір на практиці. Це надає широкі можливості для впливу на особистість та кращого відтворення поставленого завдання [3].

Ці засоби актуальні незалежно від часу, адже в кожен період розвитку ілюстрації застосовувались саме вони. Сьогодні дуже велика перевага віддається новітнім тенденціям. Сучасний світ надає можливість полегшити та прискорити роботу, а також зробити її більш ефективною.

Висновки. Основні підходи при створенні ілюстрації вкрай важливі, оскільки вони формують потрібне сприйняття глядачем. Кожен з етапів формує цілісність композиції. З кожною появою нових методів покращується результат роботи. Під час аналізу джерел було виявлено, що важливим компонентом ілюстрації є композиція, вона надає роботі цілісності та певним чином структурує її. Ілюстрація являється єдиним цілим з текстом. Подальше дослідження може включати вивчення і застосування в роботі над ілюстрацією нових тенденцій в дизайні.

Список використаних джерел

1. Пушкар О. І. Андрющенко Т. Ю. Ілюстрування / навчальний посібник . Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 127с.
2. Гребенюк Г. Є. Основи композиції та рисунок К.: Техніка, 1997. 221 с.
3. Челомбітько В.Ф., Мажуга М.О. Використання ілюстративного матеріалу для створення книжкових та електронних мультимедійних видань 1-2ХНУРЕ, м. Харків, Україна с.112
4. Ілюстрація. Збірник статей та публікацій, 1988. №23. С. 70.
- 5.Грецький М. В. Інтерпретація міфологічних образів в ілюстрації засобами комп'ютерної графіки. Херсон, 2020.
6. Новік Г. В., Земцова П. О. Теорія та практика дизайну. Сучасна ілюстрація. Видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», 2021.

ТЕКСТИЛЬ У ТРАДИЦІЙНОМУ ІНТЕР'ЄРІ МАЙОРКИ

Аванесова О.

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету мистецтв, 53М групи
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

Наукова керівниця – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри
дизайну Чеботова Я.В.

***Анотація:** У роботі розглядається роль текстилю в дизайні інтер'єру Майорки, його синтез з іншими елементами інтер'єру, властивості,*

IV. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОЇ ОБДАРОВАНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Наталя Жученко

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ОНЛАЙН ЗІ СКРИПАЛЯМИ В МИСТЕЦЬКІЙ ШКОЛІ 116

Наталія Кравецька

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАВЧАННЯ ПОЧАТКІВЦІВ В УМОВАХ ОНЛАЙН НА ПРИКЛАДІ ЗБІРНИКА «VIOLIN STAR 1» 119

V. ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

Володимир Александров

ВПЛИВ АНТИВОЄННОЇ ПРОПАГАНДИ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ОПОРУ ЗАСОБАМИ ПЛАКАТУ 126

Костянтин Хромченко

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ДИЗАЙНУ СУЧАСНОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ 131

Софія Бондаренко

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ДИЗАЙНУ В ОСВІТНІХ ПЛАКАТАХ 138

Вікторія Катруха

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ ІЛЮСТРАЦІЇ З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПІВ У ДИЗАЙНІ 141

Олена Аванесова

ТЕКСТИЛЬ У ТРАДИЦІЙНОМУ ІНТЕР'ЄРІ МАЙОРКИ 144